

Postupy při vymáhání soudního rozhodnutí - Bulharsko

OBSAH

- 1 Co znamená výkon soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních?
- 2 Které orgány mohou provádět exekuci a výkon rozhodnutí?
- 3 Za jakých podmínek lze vydat vykonatelný právní titul nebo rozhodnutí?
  - 3.1 Řízení
  - 3.2 Hlavní podmínky
- 4 Předmět a povaha exekučních opatření
  - 4.1 Jaký druh majetku může být předmětem výkonu soudních rozhodnutí?
  - 4.2 Jaké jsou účinky exekučních opatření?
  - 4.3 Jak dlouho platí tato opatření?
- 5 Je možné podat opravný prostředek proti rozhodnutí o nařízení takového opatření?
- 6 Existují nějaká omezení exekuce a výkonu rozhodnutí, konkrétně v souvislosti s ochranou dlužníka nebo lhůtami?

1 Co znamená výkon soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních?

Výkon rozhodnutí je poslední fází soudního řízení. Spočívá v možnosti žalobce, v jehož prospěch bylo soudní rozhodnutí vydáno, požadovat, aby orgán příslušný pro výkon učinil k uspokojení nároku veškeré kroky, které spadají do jeho působnosti a které jsou stanoveny zákonem.

Právo na výkon rozhodnutí vyplývá z existence vykonatelného nároku, který nebyl splněn dobrovolně, a titulu povolujícího výkon tohoto nároku.

Exekuční opatření zahrnují:

- obstavení movitého majetku,
- obstavení nemovitého majetku,
- soupis a ocenění nemovitostí,
- prodej nemovitého majetku ve veřejné dražbě,
- obstavení bankovního účtu povinného,
- zabavení vozidla,
- opětovné přivlastnění,
- zabavení movitého majetku,
- výkon s ohledem na podíly ve společnosti,
- výkon povinnosti předat dítě,

- exekuce na společné jmění manželů.

2 Které orgány mohou provádět exekuci a výkon rozhodnutí?

V Bulharsku existují dvě kategorie exekutorů (soudních vykonavatelů):

1. státní soudní vykonavatelé;
2. soukromí soudní vykonavatelé.

Postavení soukromých soudních vykonavatelů je upraveno v zákoně o soudním výkonu rozhodnutí soukromoprávní cestou (*Zakon za chastnoto sadebno izpalnenie (ZChSI)*). V článku 2 zákona ZChSI je soukromý soudní vykonavatel definován jako úředník pověřený státem k výkonu soukromých nároků.

3 Za jakých podmínek lze vydat vykonatelný právní titul nebo rozhodnutí?

3.1 Řízení

Podle článku 404 občanského soudního řádu (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) může být vykonávací řízení zahájeno z těchto důvodů:

bod 1 – pravomocná soudní rozhodnutí a příkazy; rozhodnutí odvolacích soudů; nařízení výkonu rozhodnutí; soudní smíry; vykonatelná soudní rozhodnutí a příkazy nebo soudní rozhodnutí a příkazy prohlášené za vykonatelné předem nebo bezodkladně a nálezy rozhodčích soudů a smíry potvrzené těmito soudy;

bod 2 – soudní rozhodnutí, listiny a soudní smíry vydané soudy v jiných zemích než v Bulharsku, jsou-li v Bulharsku vykonatelné bez dalšího řízení;

bod 3 – soudní rozhodnutí, listiny a soudní smíry vydané soudy v jiných zemích než v Bulharsku a soudní rozhodnutí a smíry vydané a potvrzené rozhodčími soudy v jiných zemích než v Bulharsku, jsou-li prohlášeny za vykonatelné v Bulharsku.

Podle článku 405 občanského soudního řádu se exekuční příkazy vydávají na základě písemného návrhu, přičemž není nutno doručit kopii povinnému.

Podle čl. 405 odst. 2 občanského soudního řádu jsou k rozhodování o podaných návrzích příslušné tyto soudy:

- v případech uvedených v čl. 404 odst. 1 občanského soudního řádu soud prvního stupně, který danou věc projednával nebo vydal nařízení výkonu rozhodnutí, a je-li opatření vykonatelné bezodkladně, soud který vydal rozhodnutí nebo nařízení výkonu rozhodnutí,
- v případech uvedených v čl. 404 odst. 2 a 3 občanského soudního řádu soud příslušný pro schválení výkonu,
- co se týká nálezů vnitrostátních rozhodčích soudů a smírů potvrzených těmito soudy v rozhodčím řízení, městský soud v Sofii (*Sofiyski Gradski Sad*).

Pro podání odvolání proti rozhodnutím o schválení či zamítnutí návrhu na vydání exekučního příkazu je stanovena dvoutýdenní lhůta (článek 407 občanského soudního řádu).

Podle bulharského právního řádu může návrh na vydání exekučního příkazu podat i jiná osoba než právník, včetně osoby žádající o výkon nebo jejího zástupce (jímž může být právník). Za účelem získání exekučního příkazu nejsou stanoveny žádné zvláštní požadavky na podání návrhu, které musí být splněny.

Náklady výkonu rozhodnutí jsou uvedeny v sazebníku poplatků a nákladů, který je stanoven v zákoně o výkonu rozhodnutí soukromoprávní cestou (Státní věstník (SV) č. 35/2006).

3.2 Hlavní podmínky

Za účelem zahájení vykonávacího řízení musí zúčastněná strana podat státnímu nebo soukromému soudnímu vykonavateli písemný návrh, k němuž je připojen exekuční příkaz či jiný exekuční titul. Návrh musí uvádět upřednostňovaný způsob výkonu, který se v průběhu řízení může změnit (článek 426 občanského soudního řádu).

Příslušnost soudního vykonavatele je upravena v článku 427 občanského soudního řádu.

Soudní vykonavatel musí povinného písemně vyzvat k dobrovolnému splnění pohledávky, a povinný takto musí učinit do dvou týdnů ode dne doručení výzvy. Výzva povinného upozorňuje, že nesplnění pohledávky bude mít za následek provedení výkonu rozhodnutí. Ve výzvě je nutno uvést opatření, která byla uložena k obstarání a zabavení majetku, a je k ní rovněž třeba připojit kopii vykonatelného titulu. Při výzvě k dobrovolnému uhrazení pohledávky určené povinnému musí soudní vykonavatel rovněž

stanovit datum, kdy bude proveden soupis majetku, a týká-li se výkon rozhodnutí nemovitého majetku, musí vyrozumět katastr nemovitostí o zabavení.

Soudní vykonavatel vyhotoví zápis o všech opatřeních, která přijal či provedl.

Pokud se původní způsob výkonu rozhodnutí změní, musí soudní vykonavatel v souladu s článkem 428 občanského soudního řádu o změně vyrozumět povinného písemně.

Nemá-li povinný po zahájení vykonávacího řízení zaevidovanou adresu trvalého nebo současného pobytu, musí soudce oblastního soudu na návrh podaný oprávněným jmenovat zástupce povinného *ad hoc* (článek 430 občanského soudního řádu).

4 Předmět a povaha exekučních opatření

4.1 Jaký druh majetku může být předmětem výkonu soudních rozhodnutí?

Exekuční opatření lze přijmout s ohledem na tento majetek povinného:

- movité věci,
- mzdy,
- příjem z nemovitého majetku, včetně příjmů z nájmu atd.,
- bankovní účty,
- nemovitý majetek,
- akcie a dluhopisy vydané komerčními podniky,
- movité a nemovité věci, včetně společného jmění manželů.

Podle článku 442 občanského soudního řádu může oprávněný požádat o výkon s ohledem na jakoukoli věc či splatnou pohledávku povinného.

Podle článku 444 občanského soudního řádu nelze exekuční opatření přijmout s ohledem na tyto věci:

- předměty denní potřeby používané povinným a jeho rodinou, které jsou uvedeny v seznamu přijatém radou ministrů (*Minister skí saveť*),
- potraviny nezbytné pro výživu povinného a jeho rodiny po dobu jednoho měsíce nebo v případě zemědělců do doby nové sklizně nebo ekvivalent v podobě jiných zemědělských produktů,
- palivo potřebné pro vytápění, vaření a osvětlení po dobu tří měsíců,
- stroje a vybavení, které povinný potřebuje k výkonu své výdělečné činnosti či povolání,
- část pozemků ve vlastnictví povinného (až 0,5 ha vinic a jiné orné půdy a až 3 ha víceúčelových ploch spolu se strojním zařízením a nářadím, hnojivy, přípravky na ochranu rostlin a osivem určeným pro setbu po dobu jednoho roku),
- v případě zemědělců se živočišnou výrobou potřebný dobytek, konkrétně dva kusy tažného dobytka, kráva, pět ovcí a koz, deset včelích úlů a domácí ptactvo, spolu s krmivem potřebným pro krmení těchto zvířat do příští sklizně nebo do doby jejich vyhnání na pastvu,
- obydlí ve vlastnictví povinného, pokud povinný a příslušníci jeho rodiny nemají jiné obydlí, a to bez ohledu na to, zda zde povinný pobývá. Pokud obydlí přesahuje bytovou potřebu povinného a jeho rodiny, jak je stanoveno ve zvláštním nařízení přijatém radou ministrů, je jeho část prodána, byly-li splněny podmínky stanovené v § 39 odst. 2 zákona o vlastnictví (*Zakon za sobstvenostta*),
- jiné věci a splatné pohledávky vyloučené z exekuce podle zákona.

4.2 Jaké jsou účinky exekučních opatření?

Při vyzvání povinného k dobrovolnému splnění nároku musí soudní vykonavatel stanovit rovněž datum, k němuž bude vyhotoven soupis majetku, a pokud se exekuce týká nemovitého majetku, zaslat oznámení o zabavení katastru nemovitostí.

Obstavení movitého majetku nebo nárok se ukládá vyhotovením soupisu.

Obstavení a zabavení majetku má vůči povinnému tento účinek:

od okamžiku jejich uložení nemůže povinný disponovat s pohledávkami či majetkem (nemovitým či movitým) ani majetek změnit, znehodnotit či zničit, a to pod hrozbou trestního stíhání. Tyto účinky nastávají ode dne doručení výzvy k dobrovolnému splnění závazku.

Obstavení nebo zabavení majetku má vůči oprávněnému tento účinek:

podle čl. 452 odst. 1 občanského soudního řádu je jakékoli nakládání s obstaveným movitým majetkem či pohledávkami vůči věřiteli a věřitelům oprávněným společně neplatné, ledaže nabyvatel může uplatnit § 78 zákona o vlastnictví. Podle posledně uvedeného ustanovení nabývá vlastnictví jakákoli osoba, která v souladu se zákonem získala movitý majetek nebo cenné papíry na doručitele za protiplnění, i když si nebyla vědoma, že je získala od jiné osoby než vlastníka, ledaže převod vlastnictví movitého majetku vyžaduje notářskou listinu nebo notářské ověření podpisů stran transakce. Stejně pravidlo se vztahuje i na nabytí jiných věcných práv k movitému majetku.

Je-li přijato exekuční opatření vztahující se na nemovitost, má neplatnost účinek pouze s ohledem na prodejní transakce uskutečněné po dni zaregistrování preventivního obstavení (čl. 452 odst. 2 občanského soudního řádu).

4.3 Jak dlouho platí tato opatření?

S ohledem na platnost těchto opatření není v zákoně stanovena žádná lhůta. Tato opatření mají uspokojit nárok oprávněného, jsou proto platná do doby, dokud vykonávací řízení neskončí.

5 Je možné podat opravný prostředek proti rozhodnutí o nařízení takového opatření?

Opravné prostředky, které jsou dostupné v rámci vykonávacího řízení, jsou stanoveny v oddílech I a II kapitoly 39 občanského soudního řádu.

Opravné prostředky proti exekučnímu úkonu, včetně individuálních exekučních opatření, mohou podat tyto strany:

- oprávněný může podat opravný prostředek proti odmítnutí soudního vykonavatele provést určitý exekuční úkon, jakož i proti zastavení a ukončení výkonu rozhodnutí,
- povinný může podat opravný prostředek proti rozhodnutí soudního vykonavatele, kterým se povinnému ukládá pokuta a nařizuje se exekuce na majetek, který povinný považuje za majetek vyloučený z exekuce, a proti zabavení movitého majetku nebo vystěhování povinného z nemovitosti z toho důvodu, že soudní vykonavatel nevydal řádné oznámení, a proti rozhodnutí o náhradě nákladů,
- třetí strana (nikoli strany řízení o výkonu rozhodnutí) může podat opravný prostředek proti úkonu soudního vykonavatele pouze tehdy, směřuje-li výkon proti věcem, které byly ke dni obstavení, zabavení nebo odevzdání v jejím vlastnictví,
- třetí strana může podat opravný prostředek proti opětovnému přivlastnění nemovitosti pouze v případě, že tato třetí strana nemovitost vlastnila přede dnem, k němuž byla podána žaloba týkající se nároku, který je nyní vymáhán (článek 435 občanského soudního řádu),
- pokud se uskutečnila veřejná dražba, může proti rozhodnutí o nabytí majetku podat opravný prostředek pouze strana, která složila jistotu nejpozději poslední den dražby, oprávněný, který podal nabídku v dražbě, aniž musel složit jistotu, nebo povinný, a to z toho důvodu, že se dražba neuskutečnila v souladu se zákonem nebo že majetek nebyl postoupen uchazeči s nejvyšší nabídkou.

Podle článku 436 občanského soudního řádu je nutno opravné prostředky podat do jednoho týdne ode dne konání napadené dražby, pokud byla dotyčná strana v době dražby přítomna nebo byla vyzvána, aby se jí zúčastnila, a ve všech ostatních případech do jednoho týdne ode dne oznámení. Opravné prostředky se podávají prostřednictvím soudního vykonavatele u okresního soudu, který je příslušný pro místo výkonu. Při podání opravného prostředku musí soudní vykonavatel uvést důvody napadeného úkonu.

Tyto opravné prostředky jsou přezkoumány v neveřejném jednání, s výjimkou opravných prostředků podaných třetími stranami, které jsou projednány ve veřejném jednání, k němuž jsou předvoláni všichni účastníci vykonávacího řízení. O opravných prostředcích je rozhodnuto ve lhůtě jednoho měsíce.

Opravné prostředky nemají za následek zastavení vykonávacího řízení, soud však může rozhodnout o zastavení řízení do vydání rozhodnutí o námitkách uvedených v opravném prostředku. Je-li řízení zastaveno, je o tom neprodleně vyzooměn soudní vykonavatel (článek 438 občanského soudního řádu).

6 Existují nějaká omezení exekuce a výkonu rozhodnutí, konkrétně v souvislosti s ochranou dlužníka nebo lhůtami?

Článek 432 občanského soudního řádu obsahuje různé scénáře, podle nichž může soud v souladu se zákonem na návrh oprávněného vykonávací řízení zastavit.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 04/08/2017